

דברי משיח

ה'תשי"ג

התוועדות ש"פ ויצא, י"א כסלו

מכבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בלתי מוגה

יוצא לאור על ידי

„המכון להפצת תורתו של משיח“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושמונה לבריאה

ה' תהא שנת חירות עצמות

קט"ו שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

פתח דבר

לקראת ש"ק פ' ויצא – הננו מוציאים לאור "הנחה" ויומן מהתוועדות ש"פ ויצא, י"א כסלו ה'תשנ"ג – תדפיס מיוחד מתוך "דברי משיח – ה'תשנ"ג".
בתור הוספה, באו בסוף הקונטרס "פנינים" נבחרים מחלוקת הדולרים לצדקה ביום ראשון, י"ב כסלו ה'תשנ"ג (הר"ד המלא יתפרסם אי"ה בכרך השייך לתקופה זו).

*

אודות המעלות שבסדרה זו, ואופן עריכת השיחות¹ והיומן² – ראה בארוכה ב"פתח דבר" ל"דברי משיח" ה'תשנ"ג חלק ראשון.

*

מבין שלל השיחות שנאמרו ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א במשך השנים תש"י-תשנ"ב (ולפני כן), ת"ל זכינו שרובן ככולן נשמרו על הכתב או בהקלטה. אולם, עדיין ישנו ריבוי שיחות שטרם ראו אור מעולם, וזוה בקשתנו שטוחה כלפי ציבור אנ"ש והתמימים: אנא, מי שבידיו הנחות ורשימות משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, וכן ר"ד בעת חלוקת השטרות לצדקה או "יחידות" וכיו"ב, ויומנים מ"בית חיינו" (ובמיוחד מהשנים תשמ"ח-תש"נ), שיואל לשלחן למערכת ע"מ שנוכל לזכות בהן את הרבים.

ויהי רצון שע"י הדפסת ולימוד "דברי משיח", נזכה תיכף ומיד ממש לגאולה האמיתית והשלמה, בהתגלותו המלאה והמושלמת של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. ויחזק השי"ת בריאותו ויתן לו אריכות ימים ושנים טובות ונעימות וחיים נצחיים, ויראה הרבה נחת משלוחיו, תלמידיו, חסידיו ומכלל ישראל, וינהיג את כולנו מתוך בריאות, הרחבה ונחת, ובקרוב ממש יוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה, ונלמד תורתו של משיח מפיו של משיח צדקנו, שילמד תורה את כל העולם כולו, ומלך ביפיו תחזינה עינינו בהתגלות מלכותו לעין כל, תיכף ומי"ד ממש ממש, והיתה לה' המלוכה, אמן כן יהי רצון.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

"המכון להפצת תורתו של משיח"

ימות המשיח,
ג' כסלו, ה'תשע"ח (ה' תהא שנת חירות עצמות),
קט"ו שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א,
ברוקלין, נ.י.

1) השיחה הנוכחית נערכה ע"י שילוב ב' הנחות (ה"ר"ד" שי"ל ע"י מערכת "פאקס אַ שיחה", וה"תוכן קצר שי"ל ע"י "ועד הנחות התמימים"), ונוספו בה פרטים מה"השלמות" לשיחה המוגהת שי"ל ע"י "ועד הנחות התמימים" וע"י "ועד הנחות בלה"ק". לשלימות הענינים המבוארים בשיחה, יש לעיין בשיחה המוגהת (סה"ש תשנ"ג ח"א ע' 162 ואילך).

2) היומן נערך ע"פ גיליון "בית חיינו" שי"ל בשעתו, ויומן פרטי של הרה"ת ר' ש.ז.ה. שי' (הנדפס בס' "שנת ניסים בבית חיינו").

בס"ד. התוועדות ש"פ ויצא, י"א כסלו ה'תש"נ

הנחה בלתי מוגה

— שיחה א' —

[אחרי שבירך כ"ק אדמו"ר שליט"א על היין ניגנו "פדה בשלום"].

א. אמרו חז"ל¹ "מעשה אבות סימן לבנים", והכוונה בזה, שמעשי האבות הם נתינת כח להתנהגות הבנים, היינו "סימן" שפועל את עצם הדבר².

וכידוע, שישנם ב' סוגי סימנים:

סוג אחד הוא "סימן" שאינו אלא בירור הדבר, היינו שהסימן הוא דבר צדדי שאין לו שייכות אל הדבר הנסמן. וכפי שזהו בנוגע ל(רוב) סימני אבידה (שאודותם מדובר במסכת בש"ס³ שבה מדובר אודות מציאה), של"סימן" אין שום שייכות לעצם הדבר, אלא רק שבעל האבידה עשה סימן צדדי לדבר זה, כדי שבאם הוא יאבד זאת, יהי' לזה סימן המברר ומוכיח מיהו בעל הבית של הדבר, ויוכל המוצא להחזיר זאת לבעליו (ולכן יכול הסימן להיות באיזה פרט ואופן שיהי', כיון שאינו שייך לעצם הדבר);

וסוג שני הוא סימן שגורם את הדבר, היינו שהסימן שייך לעצם הדבר, ומשפיע ופועל על הדבר עצמו (שלכן צריך להיות סימן מסויים דוקא). וכפי שזהו בנוגע למה שאמרו חז"ל⁴ "שלשה סימנים יש באומה זו, הרחמנים והביישנים וגומלי חסדים", שסימנים אלו אינם ענין צדדי ש"חיברו" ("מ'הָאָט גלאַט מחבר געווען") עם אומה זו (בני ישראל), אלא סימנים אלו גורמים ופועלים את עצם ומהות היהודי, ויהדותם של בני ישראל, כמדובר כמה פעמים⁵.

וידועה גם החקירה⁶ בנוגע לסימני טהרה בבעלי חיים, "מעלה גרה" ו"מפרסת פרסה"⁷: אם הסימנים (הם כאופן הא' ש) רק מבררים את הטהרה, היינו שטהרת הבהמה היא מצד סיבות אחרות, ורק בכדי שנדע איזו בהמות טהורות, הכניס בהם הקב"ה סימנים אלו; או שהסימנים הם הסיבות לטהרת הבהמה, וגורמים שהבהמה תהי' טהורה, להיותם מענין הטהרה – שמראים על תכונות המתאימות בכדי שבהמה תהי' טהורה.

(4) יבמות עט, א.
 (5) סה"ש שבהערה 2.
 (6) ראה צפע"נ על הרמב"ם ריש הל' מאכלות אסורות. וראה בכ"ז גם לקו"ש ח"א ע' 222 ואילך.
 ח"ב ע' 375 ואילך.
 (7) שמיני יא, ג. פ' ראה יד, ו.

(1) ראה תנחומא לך לך ט. ב"ר פ"מ, ו. רמב"ן לך לך יב, ו. שם, י. יד, א. תולדות כו, א. ר"פ וישלח. ס"פ ויחי. תו"ח לך לך פג, סע"ג ואילך. אוה"ת ר"פ לך לך. ועוד.
 (2) ראה גם לקו"ש ח"ה ע' 61. שיחת ש"פ וירא תשמ"ט (סה"ש ח"א ע' 49).
 (3) בבא מציעא.

[ויש לומר הביאור⁸: אחד מהטעמים⁹ לאיסור מאכלות אסורות הוא, כי מכל מאכל שאוכלים נעשה "דם ובשר כבשרו"¹⁰ של האדם האוכל, ולכן צריך הדבר הנאכל להיות בהתאם ל"בשרו" – תכונותיו של יהודי. ועפ"ז יש לומר, ששני הסימנים ד"מעלה גרה" ו"מפרסת פרסה" מורים על שתי תכונות עיקריות שצריכות להיות ביהודי (ולכן הם סימנים הגורמים הטהרה):

"מעלה גרה" תוכנו – שהבעל-חי "בוחן" את אכילתו, ולא שהוא סתם חוטף דבר ואוכל ("ניט סתם געכאפט און געגעסן"), אלא בבירור אחר בירור, שהוא לועס פעם אחת ואח"כ פעם נוספת ("ער קייט איינמאל און דערנאך ווידערמאל"), שלכן זה גורם שהבעל-חי יהי' טהור, כי עד"ז צריכה להיות הנהגתו של יהודי;

ו"מפרסת פרסה", שהפרסה מחולקת לשני חלקים, תוכנו – שהליכתו נקבעת ע"י ההבחנה וההבדלה בין צד הימין לצד השמאל, שזהו ג"כ ענין עיקרי בכללות עבודתו של יהודי – שאינו הולך בכל מקום ללא הבחנה, אלא הוא מבחין בכל דבר בין ימין ושמאל, "סור מרע ועשה טוב"¹¹].

ובנדון דידו, "מעשה אבות סימן לבנים", הפירוש בזה (כנ"ל), ש"מעשה אבות" הוא סימן הגורם והפועל להיות כן אצל הבנים.

ב. והנה, עם היות ש"מעשה אבות" בכלל קאי על מעשיהם של כל שלשת האבות, אברהם יצחק ויעקב, אעפ"כ ישנה מעלה מיוחדת אצל יעקב, שנקרא "בחיר שבאבות"¹², ועד שדוקא אצל יעקב היתה "מטתו שלימה"¹³, "לא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל ולא כיצחק שיצא ממנו עשו"¹³.

וכללות החילוק בין עבודת אברהם ויצחק לעבודתו של יעקב, הוא, שאברהם "יצא ממנו ישמעאל", היינו שאין לו שייכות אליו כלל, אלא הוא דבר שחזין ממנו ("יצא ממנו"); דאע"פ שאברהם אמר "לו ישמעאל יחי' לפניך"¹⁴, ובזה עמד לוותר על יצחק, הרי בפועל הוא לא בירר אותו, אלא הוא בבחי' "יצא ממנו".

ועד"ז יצחק "יצא ממנו עשו", דאע"פ שיצחק אהב את עשו "כי ציד בפיו"¹⁵, ועד שאמר לו "צא השדה וצודה לי ציד" . . בעבור תברכך נפשי גוי"¹⁶, הרי כל זה הוא מפני שיצחק ראה את שרשו של עשו (כפי שהוא "אמור(ים) בפרשה"¹⁷) בבחי' המקיפים

(8) ראה גם לקו"ש שבהערה 6.

(9) ראה רמב"ן שמיני שם, ב. ועוד.

(10) ראה תניא פ"ה (ט, סע"ב).

(11) תהלים לד, טו, לו, כז.

(12) ראה ב"ר פע"ו, א. זח"א קיט, ב. קמו, ב. שער

הפסוקים תולדות כז, כה.

(13) ראה ויק"ר פל"ו, ה.

(14) לך לך יז, יח.

(15) תולדות כה, כח.

(16) שם כז, ג"ד.

(17) פרש"י ר"פ תולדות (כה, יט). ראה לקו"ש חט"ו

ע' 198. ח"כ ע' 114. שם ע' 342. ח"ל ע' 144-5. ועוד.

דתהו, ולכן רצה לבררו ולהעלותו (כמבואר בחסידות¹⁸), אבל בפועל עשו לא נתברר, והוא בבחי' "יצא ממנו" [והבירור נעשה דוקא ע"י יעקב¹⁹].

והיינו, שהן בעבודתו של אברהם (חסד בלבד, "עשה טוב") והן בעבודתו של יצחק (גבורה בלבד, "סור מרע") יש ענינים בלתי רצויים שאין להתעסק בבירורם, אלא צריכים לדחותם לגמרי, היינו שהם בבחי' "יצא ממנו", שאין לו שום שייכות לזה כלל; ומזה נעשה גם הלימוד ל"בנים" – שהיחס של יהודי לבחי' ישמעאל ועשו צ"ל באופן ד"יצא" ונפרד ממנו.

ואילו הלימוד מיעקב הוא באופן ד"מטתו שלימה" [שהרי גם בנוגע לראובן נאמר²⁰ ש"כל האומר ראובן חטא אינו אלא טועה", ומזה מובן, שלא נגרע עי"ז מ"מטתו שלימה", ואדרבה – עי"ז נעשית שלימות נוספת, בדוגמת השלימות שע"י עבודת התשובה (וכדלקמן)], ודוקא כשהי' בחרן הקים את כל י"ב השבטים, כמסופר בארוכה בפרשתנו, החל מ"ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה"²¹, ועד לסיום הפרשה שיעקב חוזר לארץ ישראל ("ושבתי בשלום אל בית אבי"²²) אחרי שעבד בבית לבן עשרים שנה וכו', ועד ש"ויקרא שם המקום ההוא מחנים" – "שתי מחנות, של חו"ל שבאו עמו עד כאן, ושל ארץ ישראל שבאו לקראתו"²³.

[ובפרטיות יותר – שחזר לבאר שבע (שממש יצא, ויצא יעקב מבאר שבע); או – לחברון, ששם הי' מקום מגורי אביו, והיציאה מבאר שבע היא (כמ"ש במדרש²⁴) מפני ש"אמר, אבא בשעה שביקש לצאת לחוץ לארץ היכן הורשה, לא מבאר שבע, אף אני הריני הולך לבאר שבע. . לפיכך צריך הכתוב לומר ויצא יעקב מבאר שבע"²⁵].

ג. והנה, כשם שאצל יעקב היתה "מטתו שלימה", הרי בודאי שגם כל ימי חייו הוא בתכלית השלימות, כפי שמצינו אצל משה רבינו שאמר "היום מלאו ימי ושנותי"²⁶, ועד"ז מצינו אצל אברהם אבינו "ואברהם זקן בא בימים"²⁷, ומבואר בזהר²⁸ שכל ימיו היו שלימים כו', ועד"ז יצחק הי' "עולה תמימה"²⁹ כל משך ימי חייו, ועד שהקב"ה אמר לו ש"אינן³⁰ חוצה לארץ כדאי לך"³¹, וא"כ בודאי (במכל שכן וקל וחומר) שגם כל ימי חייו של יעקב היו בתכלית השלימות.

26 ר"ה יא, א. סוטה יג, ב. פרש"י וילך לא, ב.

27 חיי שרה כד, א.

28 ח"א רכד, א. וראה שם קכט, א.

29 ב"ר פס"ד, ג. פרש"י תולדות כה, כו, ב. ועוד.

30 פרש"י שם (כו, ב). וראה ב"ר שם.

31 בהנחה אחרת מובא ענין זה לעיל ס"ב, בקשר להמובא שם שיצחק "יצא ממנו עשור". ושם: דאף שיצחק הי' "עולה תמימה", ולכן לא יצא מעולם לחו"ל ד"אין חו"ל כדאי לך", הרי "יצא ממנו עשור".

18 ראה תו"א תולדות כ, ב. וראה לקו"ש ח"י ע' 185. חט"ו ע' 197-8. וש"נ.

19 ראה תו"א ותו"ר ר"פ וישלח. ובכ"מ.

20 שבת נה, ב.

21 ריש פרשתנו (ויצא כח, ז).

22 שם, כא.

23 סוף פרשתנו (לב, ג) ובפרש"י.

24 ב"ר פס"ח, ה (בסופו).

25 ראה לקו"ש (חל"ה) ויצא שנה זו בתחלתו. וש"נ.

וא"כ, צריך ביאור בהמשך קורות ימי חייו של יעקב, שאחרי שחזר מחרן לארץ ישראל, ירד שוב לגלות (כמסופר בפרשת ויחי), ובפרט לארץ מצרים, שהיתה "ערות הארץ"³², ש"מעשיהם . . . מקולקלים מכל האומות"³³, ועד שמצינו שיעקב עצמו "הי מיצר על שנזקק לצאת לחוץ לארץ"³⁴. [ואע"פ שיעקב ציוה ליוסף בנו (לפני מותו) "ונשאתני ממצרים וקברתני בקבורתם"³⁵, והרי "יעקב אבינו לא מת"³⁶, וא"כ נמצא שיעקב עלה ממצרים לארץ ישראל – אעפ"כ, היום האחרון בהיותו נשמה בגוף בעולם הזה הי' במצרים, וידוע שביום ההסתלקות מתעלים "כל מעשיו ותורתו ועבודתו אשר עבד כל ימי חייו"³⁷ (כולל השנים שהי' בארץ ישראל), ועד ש"פועל ישועות בקרב הארץ"³⁸, וכל זה הי' דוקא בארץ מצרים, "ערות הארץ"].

גם צריך להבין, מהו הלימוד וההוראה שכאו"א מישראל יכול וצריך ללמוד מחיי יעקב בחו"ל, שקשור לכאורה עם ענין בלתי רצוי (כנ"ל)?

ד. ויש לומר הביאור בזה:

כללות החילוק בין ארץ ישראל וחוץ לארץ הוא, שארץ ישראל "נקרא שמה ארץ על שם שרצתה לעשות רצון קונה"³⁹ – מעמד ומצב של קדושה; משא"כ חוץ לארץ מורה על מעמד ומצב שמחוץ ל"ארץ (ש)רצתה לעשות רצון קונה".

וזהו גם תוכן החילוק בין חיי יעקב בארץ ישראל ובחו"ל: חייו בארץ ישראל מורים על עבודתו בעניני קדושה, וחייו בחו"ל מורים על עבודתו למטה בעולם, עד במעמד ומצב של היפך הקדושה, החל מחייו בפדן ארם בבית לבן, ואח"כ ירידה גדולה יותר – חייו בארץ מצרים, ש"מעשיהם של מצריים מקולקלים מכל האומות".

ועד כדי כך, שיעקב אבינו השביע את יוסף "אל נא תקברני במצרים"⁴⁰, וציוה שיעלוהו לארץ ישראל, כי חשש שהמצריים יעשו ממנו עבודת אלילים⁴¹ [דאף ש"אין אדם אוסר דבר שאינו שלו"⁴², הרי זה הי' לפני מתן תורה, לפני ביטול הגזירה ד"עליונים לא ירדו למטה כו"⁴³, ולכן הי' קא סלקא דעתך שהמצריים יעשו עבודת אלילים מגופו של יעקב למטה, עי"ז שיאמרו עליו ענינים השייכים דוקא בעצמות ומהות, שמזה נשתלשל הענין דעבודה זרה למטה שצריך לשללה בתכלית], שמזה מובן מצב הירוד של המצריים באותו הזמן.

(38) תהלים עד, יב. אגה"ק סכ"ח (קמת, סע"א).

(39) ב"ר פ"ה, ח. וראה תו"א בראשית א, ג.

(40) ויחי מז, כט.

(41) תנחומא ויחי ג. ב"ר פצ"ו, ה. פרש"י עה"פ.

(42) ע"ז מד, א. נג, ב. נד, ב. ובכ"מ. רמב"ם הל' ע"ז

פ"ח ה"ב. הל' חובל ומזיק פ"ז ה"ו.

(43) תנחומא וארא טו. שמו"ר פ"ב, ג.

(32) מקץ מב, ט. יא.

(33) פרש"י אחרי יח, ג.

(34) פרש"י ויגש מז, ג.

(35) ויחי מז, ל.

(36) תענית ה, ב. פרש"י ויחי מט, לג.

(37) אגה"ק ביאור לסימן ז"ך (קמו, סע"א-ב).

וליעקב הי' קשר ושייכות עם מצרים עד כדי כך, שאפילו אחרי מותו חנטו רופאי מצרים את יעקב, ונשאר כך במשך ארבעים יום⁴⁴ [וצריך ביאור בענין חניטה זו⁴⁵, ואכ"מ].

וזה היתה מעלתו של יעקב – שהתגבר על כל הנסיונות וההעלמות והסתרים, ויתירה מזה – שפעל בירור וזיכוך גם בארץ מצרים (כמו שמצינו שבכוואו למצרים בא לפרעה ובירכו וכו'⁴⁶). שזהו ע"ד המעלה דעבודת התשובה, שגם במצב של נסיון – הרי הוא מתגבר נגדו, ועי"ז נעשית השלימות והעילוי של בעל תשובה, ועד שאמרו חז"ל⁴⁷ "במקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים גמורין עומדין שם" (ויתירה מזו – "אין יכולין לעמוד שם"⁴⁸), מכיון שהם הופכים את הרע לגמרי; ועד שמתבטלת כל האפשריות לענין של נסיון, ע"ד מעלת הצדיק (שלמעלה מהבינוני, כמבואר בתניא⁴⁹ – שאצלו שייך קא סלקא דעתך של הרהור רע, דאע"פ שבפועל "לא עבר עבירה מימיו ולא יעבור לעולם"⁵⁰, הרי יש לו מלחמה תמידית עם הרצון לעשיית רע וכו').

ה. ו"מעשה אבות סימן לבנים" [ובפרט מעשיו של יעקב אבינו, כמובא בתניא⁵¹ שאצל כאו"א מישאל יש ניצוץ מנשמת יעקב אבינו], הנה בעבודת בני ישראל ישנם ג' ענינים אלו – ארץ ישראל וחול, ובחול עצמה – הירידה בחרן והירידה במצרים:

"ארץ ישראל" – "למה נקרא שמה ארץ על שם שרצתה לעשות רצון קונה", היינו שמקיים תורה ומצוות, ובאופן ד"הוי רץ לדבר מצוה"⁵² – דרגת צדיק, שכל עבודתו היא רק בצד הקדושה; ואח"כ יש שיוצא לחוץ לארץ (חוץ מ"רצתה לעשות רצון קונה", כנ"ל), ונמצא בחרן, "חרון אף של מקום בעולם"⁵³, ואע"פ שיש לו רצון אחר, הרי הוא מתגבר על רצון זה, ובפועל הנהגתו היא כדבעי גם כשנמצא במקום כמו "חרן" – דרגת הבינוני; ולמטה מזה יש שירוד למצרים (מלשון מיצר וגבול⁵⁴), ששם יש מקום למעשים בלתי רצויים בפועל, ועד להיפך הקדושה לגמרי, כמו שיעקב אבינו חשש שהמצריים יעשו ממנו עבודת אלילים (כנ"ל ס"ד) – דרגת הבעלי-תשובה.

ודוקא ע"י עבודה זו מיתוספת שלימות חדשה, עד להעילוי דעבודת התשובה, שגם זה לא נעשה מיד מן הקצה אל הקצה, אלא תחילה נעשה בינוני, ואח"כ צדיק גמור, עד למעלה מצדיק גמור. וכמ"ש⁵⁵ "מן המיצר קראתי י-ה ענני במרחב י-ה", הגילוי דשם י-ה" (שלמעלה משם הוי'), "הנסתרות להוי' אלקינו"⁵⁶, שמצד זה הנשמה היא תמיד

50) תניא שם (בריש הפרק).

51) אגה"ק ס"ז קיא, סע"ב.

52) ע"פ אבות פ"ד מ"ב.

53) פרש"י ס"פ נח (יא, לב).

54) ראה תו"א וארא נז, ב ואילך. ובכ"מ.

55) תהלים קיח, ה.

56) נצבים כט, כח.

44) ויחי נ, ב-ג.

45) ראה שיחת ש"פ ויחי תשמ"ז (לקו"ש חכ"ה ע' 477).

46) ויש"ב.

47) וישג מז, ז"י.

48) ברכות לד, ב.

49) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ד.

50) פ"י"ב.

ד"סור מרע". (בכל מעמד ומצב) "באמנה אתו"⁵⁷ – דלא כמו "ו-ה", "והנגלות"⁵⁸, ששם זקוקים לעבודה

ועפ"ז מובן, שגם עבודתו של יעקב במצרים מהוה חלק משלימות חיי יעקב, ואדרבה – דוקא השבע-עשרה שנה שחי במצרים היו השנים הכי טובות בחייו⁵⁹ [עד שזה מתגלה אפילו בגימטריא, "בחינה אחרונה שהוא בחי' החשבון ומספר כו"⁶⁰ – י"ז בגימטריא "טוב" שנה דחיי יעקב⁶¹], והסתלקותו היתה שם (שאז עולה כל עבודתו, כנ"ל ס"ג) – כי במצרים נעשתה שלימות האמיתית דעבודת יעקב, ע"ד העילוי דעבודת התשובה, שנתברר גם המקום והמצב של נסיונות והעלמות והסתרים. [משא"כ באברהם ויצחק הי' הענין ד"יצא כו"י" (כנ"ל ס"ב)].

ו. עפ"ז יש לבאר גם הלימוד וההוראה לכל אחד ואחת מישראל, אנשים נשים וטף, שבכאור"א מהם ישנם ג' ענינים הנ"ל (ארץ ישראל, הירידה לחרן והירידה למצרים), החל מכללות ירידת נשמתו לגוף בעולם הזה:

הנשמה כפי שהיא למעלה הרי היא קשורה ומיוחדת בתכלית עם אלקות, "נשמה שנתת בי טהורה היא"⁶² (דוגמת ארץ ישראל), ואח"כ יורדת למטה – "אתה בראתה אתה יצרתה כו"⁶³, עד לעולם הזה התחתון שאין תחתון למטה ממנו (ששם צריכה שמירה מיוחדת – "ואתה משמרה בקרבי"⁶²), בכדי להתגבר על כל ההעלמות וההסתרים ולברר ולזכך את העולם, דוגמת חיי יעקב בחו"ל, בבית לבן, עד להירידה למטה מטה – במצרים.

ובפרטיות – ישנם דוגמת ג' ענינים אלו בחיי כל א' מישראל: עבודתו בעניני קדושה (ארץ ישראל), כולל העבודה (הן בחו"ל והן בארץ ישראל) ד"מאך דא' (עשה כאן) ארץ ישראל⁶³; עבודתו בבחי' בינוני – שהיא "מדת כל אדם ואחרי" כל אדם ימשוך⁶⁴; ועבודתו למטה מטה – ב"מצרים" מלשון מיצרים וגבולים, עד עם אלו שיש להם שייכות לעבודה זרה. ובפשטות: יהודי שעוסק במסחר, יש לו לפעמים קשר עם אומות העולם עובדי עבודה זרה (מצד מנהג אבותיהם, או שהם אדוקים בזה מצד עצמם), ועד שלפעמים הרי הוא (היהודי) מרויח ממון מאינו-יהודי, שהגוי חושב שהרויח ממון זה ע"י "תפילתו" לה"פסל" שלו!

ומזה למדים הוראה מיעקב, שגם בחו"ל מתגבר על כל הנסיונות כו', ועובד עבודתו בתכלית השלימות, כנ"ל. ואפילו כשיש לו עסק עם עובדי עבודה זרה – לא זו בלבד

(57) תניא פכ"ד (לא, א).

(58) ראה לקו"ת פקודי ג, ב. בהעלותך לה, סע"ד. פ' ראה כט, סע"א. ובכ"מ.

(59) בעה"ט ר"פ ויחי. וראה "היום יום" יז טבת.

(60) שעהיהו"א פ"ז (פד, ב).

(61) ל"ת להאריז"ל ר"פ ויחי.

(62) נוסח ברכות השחר (ברכות ט, ב).

(63) ראה אגרות-קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"א ע' תפה ואילך. לקו"ש ח"ב ס"ע 621. ח"י ע' 3. וראה בארוכה שיחת ש"פ פינחס תנש"א (דברי משיח ח"ד ע' 265 ואילך).

(64) תניא רפי"ד.

שמתגבר על זה, אלא אדרבה – הוא משפיע ופועל על אומות העולם להאמין בה' (שלילת ענין עבודה זרה), ולקיים שבע מצוות בני נח, כפסק דין הרמב"ם⁶⁵.

[ולהוסיף, ש"המקבל אותם הוא הנקרא גר תושב⁶⁵, וצריך לקבלם "מפני שציוה בהן הקב"ה בתורה כו", ולא "מפני הכרע הדעת", שאז "אין זה גר תושב ואינו מחסידי אומות העולם ולא מחכמיהם"⁶⁶, או כפי הגירסא השני⁶⁷ – "אלא מחכמיהם".

וזהו תוכן העבודה דבירור האומות בגלות – שהם יהיו גרי תושב (ע"י קבלת ז' מצוות בני נח), ועד לתכלית השלימות – שנעשים גרים ממש, "גרי צדק", כמאחז"ל⁶⁸ "לא הגלה הקב"ה את ישראל לבין האומות אלא כדי שיתוספו עליהם גרים". וזה נעשה ג"כ הכנה לזמן שהיובל נוהג ובית המקדש קיים, שאז מקבלין גר תושב⁶⁹ – בבית המקדש השלישי (שיהי' בשלימות, עם כל החמשה דברים שחסרו בבית שני⁷⁰ וכו'), בגאולה האמיתית והשלימה].

ז. וכן הוא הלימוד גם בנוגע לטף:

בחיי כל ילד – כמה מצבים: הילד מצד עצמו רוצה בדברים טובים (דוגמת ארץ ישראל); הילד רוצה דבר המזיק (דוגמת חו"ל), ולכן צריכה אמו (או מחנכו) להסביר ולפעול אצלו שיתגבר על רצונו הלא-טוב; ויש לפעמים שהילד אף נכשל בפועל בדברים בלתי רצויים רחמנא לצילן, וגם אז מחובת כל ישראל להוציאו ממעמד ומצב זה, ולגדלו לתורה ולחופה ולמעשים טובים.

ואדרבה – בילדים אלו "שנשבו לבין העכו"ם"⁷¹ צריכה להיות ההשתדלות מתוך מסירת נפש גדולה ביותר, מסירת נפש בתוך מסירת נפש (עוד יותר ממסירת נפש בחינוך שאר הילדים), כמדובר כמה פעמים.

ח. ויש לקשר זה עם המבואר בשיעור היומי ברמב"ם, ג' פרקים הראשונים דהלכות

תשובה:

כותב הרמב"ם שם⁷² "ומה היא התשובה . . יעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם". והקשו במפרשי הרמב"ם⁷³, דלכאורה הרי זו סתירה לבחירה חפשית של האדם? וע"ד מה שהקשה הרמב"ם להלן⁷⁴ בנוגע לכללות ענין הידיעה והבחירה [וכבר תמה הראב"ד על תירוצו שם⁷⁵. ואכ"מ].

71 ע"פ ל' חז"ל – שבת סח, א"ב. ובכ"מ.

72 פ"ב ה"ב.

73 לחם משנה ועבודת המלך לרמב"ם שם.

74 פ"ה ה"ה.

75 הובא ונתבאר בלקו"ש (חל"ד) נצבים תשמ"ט

ס"ה. וראה גם שיחות: פסח שני תשד"מ (התוועדות

ח"ג ע' 1701 ואילן); פורים תשמ"ו (שיחות קודש

ח"ב ע' 866-7; התוועדות ח"ב ע' 731-2).

65 הל' מלכים פ"ח ה"י.

66 שם הי"א.

67 נסמן באנציקלופדי' תלמודית ערך בן נח בסופו

(כרך ג ע' שסב). ערך גר תושב (כרך ו ע' רצ) הערה 11.

וראה לקו"ש ח"כ ע' 141. וש"נ.

68 פסחים פז, ב.

69 ערכין כט, א. רמב"ם הל' מילה פ"א ה"ו. ובכ"מ.

70 יומא כא, ב. ירושלמי מכות פ"ב ה"ו. הוריות

פ"ג ה"ב. במדבר פט"ו, י.

וידוע הביאור בזה⁷⁶ – שהידיעה אינה מכריחה את הבחירה. וע"ד כפי שמצינו בכמה מקומות הענין ד"יודע עתידות", הן אצל אנשים והן אצל נשים, הן אצל בני ישראל – שהי' להם רוח הקודש, "יודע עתידות" דקדושה – והן אצל אינם-יהודים – מהצד דלעז"ז ע"י קוסמי קסמים וכיו"ב; ונוסף לעצם הענין, שאין לידיעת ה"יודע עתידות" שום השפעה על העשי' (לא בשעת העשי' ולא לפני העשי'), מובן ופשוט, שאי אפשר לומר שידיעתו של גוי או גוי' תשפיע על יהודי ותכריח את הנהגתו באופן כך או כך ותשלול בחירתו, אלא שניתן להם כשרון מיוחד לידע עתידות.

ועד"ז בעניננו, שגם אחרי ידיעת ה' "שלא ישוב לזה החטא לעולם", יש להאדם בחירה חפשית (וצריך להתגבר על הרע).

ט. ע"פ הנ"ל יובן גם מה שכללות ענין הגאולה קשורה עם עבודת התשובה, שע"י עבודת התשובה דוקא נגאלין בני ישראל מגלות זו האחרונה⁷⁷ – כי כללות מעשינו ועבודתינו בזמן הגלות (המביאים את הגאולה⁷⁸), היא, להתגבר על הנסיונות וההעלמות והסתרים, כללות עבודת התשובה, ו"להכניס" בתוך ה"גולה" את הא' ד"אלופו של עולם"⁷⁹, שע"י נעשית "גאולה"⁸⁰, ובאופן קיים ונצחי.

וכידוע גם ש"גאולה" בגימטריא "מה"⁸¹, ששם מ"ה הוא עיקר השם שהוא קיים ונצחי, וע"י נתברר גם ב"ן, הבירור ד"עשו הוא אדום"⁸² ודאומות העולם בכלל, כך שאורות גדולים דתהו נמשכים ומתגלים בכלים גדולים דתיקון.

ואחרי העבודה בגלות ("ויצא יעקב מבאר שבע" – משבע מדות העליונות⁸³, ומלמעלה מזה – "מגורי אביו" – "וילך חרנה"), נעשה "ושבתי בשלום אל בית אבי", "ארו עם ענני שמיא"⁸⁴ – בארץ הקודש, ובאופן ד"כספם וזהבם אתם"⁸⁵, היינו: הן בחי' "כסף", מלשון "נכסוף נכספת לבית אביך"⁸⁶ (אהבה⁸⁷) – קדושה, עבודת הצדיקים; והן עבודת התשובה ובירור האומות – הענין ד"זהב" (יראה וגבורה⁸⁷, כמ"ש⁸⁸ "מצפון זהב יאתה"), שמראהו אדום⁸⁹, המורה על הבירור דאדום, ועד שזהב הוא שם עבודה זרה,

(דברי משיח ח"ג ע' 227 ואילך); ש"פ אמור (שם ח"ד ע' 6 ואילך).

(81) כש"ט (הוצאת קה"ת) הוספות סצ"ב (צג, ב). וראה גם שיחת אור ליו"ד כסלו שנה זו.

(82) וישלח לו, א.

(83) ראה סה"מ בראשית ח"ב ע' נח-נט. וש"נ.

(84) דניאל ז, יג. סנהדרין צח, א.

(85) ישעי' ס, ט.

(86) פרשתנו לא, ל.

(87) ראה תו"א ר"פ וישב. ובכ"מ.

(88) איוב לו, כב.

(89) ראה כלי יקר חוקת יט, ב.

(76) ראה אגרות-קודש אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ח"ג ע' מא-מב. שם ע' מט-נ. חט"ז ס"ע קד-קה. ח"ח ע' רמ. חכ"ג ע' לו. לקו"ש ח"ז ע' 368. שיחות: ש"פ שמיני תשמ"ה (שיחות קודש ח"ג ע' 5-1994; התוועדות ח"ג ע' 8-1897); פורים תשמ"ו (שבהערה הקודמת).

(77) סנהדרין צז, ב. רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.

(78) ראה תניא רפ"ז.

(79) ראה סמ"ק – הובא בב"י או"ח סימן סא (ד"ה כתב בסמ"ק). שו"ע (ודאדה"ז) או"ח שם סעיף ו.

וראה לקו"ת תוריע כג, ג. ועוד. וראה ברכות יג, ב.

(80) ראה ויק"ר פל"ב, ח. לקו"ת בהעלותך לה, ג. ועוד. וראה בארוכה שיחות תנש"א: ש"פ אהר"ק

"וזהב עשו לבעל"⁹⁰ [אע"פ שלא נברא זהב אלא בשביל בית המקדש⁹¹, אבל מצד ענין הבחירה ניתן זהב בעולם, ואפשר לנצלו לענין הפכי], כי פועלים בירור גם בזה, כנ"ל בארוכה.

ועוד ועיקר – שכל זה יהי' תיכף ומיד ממש.

[אחרי שיחה זו ניגנו ניגון שמחה].

— שיחה ב' —

י. יו"ד כסלו, יום הגאולה של אדמו"ר האמצעי⁹², חל השנה ביום שישי (האחרון). ואכילת שבת זו היא ע"י הטירחא בערב שבת (ע"פ הכלל⁹³ "מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת"), דמזה מובן הקשר של יו"ד כסלו לשבת זו.

והנה, גאולה זו קשורה גם עם גאולת כל תורת החסידות בכלל, ע"ד חג הגאולה של אדמו"ר הזקן ב"ט כסלו.

ועד"ז ידוע סיפור כ"ק מו"ח אדמו"ר⁹⁴ אודות עסקנות הציבורית של אדמו"ר הצ"צ שנסע כו"כ פעמים לעיר הבירה כדי לפעול שם (בעיקר) בענין חינוך בני ובנות ישראל, ועמד על זה בתוקף, ועד שנאסר כמה פעמים (אף שמאסרו לא הי' חמור כל כך, ולא מפורש שם אם נאסר לכמה שעות או לכמה ימים וכיו"ב), ואח"כ נגאל מזה, ועד לגאולה באופן שניתן לו התואר "אזרח נכבד לדורותיו"⁹⁵ (בשפת המדינה ההיא: "פּאַטאַמסטוועני פּאַטשאַטני גראַזשאַנין"), ומצד כח הממשלה ההיא נשאר תואר במשפחה זו לדורות עולם (דגם בחוקי אומות העולם ישנו מעין ענין הירושה לדורות).

יא. הלימוד מזה לכאו"א – בבחי' "מעשה אבות סימן לבנים" (כמדובר לעיל):

גאולת אדמו"ר האמצעי (ושאר הנשיאים) היא "סימן" ונתינת כח לבניו אחריו במשך כל הדורות – "יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט"⁹⁶ – לימוד התורה וקיום המצוות ועשיית מעשים טובים, עד לעלי' באופן של גאולה – שלא בערך לגמרי ממעמדו ומצבו הקודם.

(90) הושע ב, י.

(91) ב"ר פט"ז, ב. שמו"ר פל"ה, א.

(92) "היום יום" י כסלו.

(93) ע"ז ג, א.

(94) ראה "היום יום" כג חשון. קונטרס אדמו"ר

הצ"צ ותנועת ההשכלה ע' 25.

(95) ראה שלשלת היחס וראשי פרקים מתולדות בית

רבינו שנרפס בהקדמה ל"היום יום". קונטרס שבהערה

הקודמת ע' 35. וראה גם אגרות-קודש אדמו"ר

מהור"י צ"ח ע' צא. ובכ"מ.

(96) וירא יח, יט.

והעבודה צריכה להיות באופן שנמשך עד למטה, בגשמיות העולם – בהתאם לשם בעל הגאולה "דובער" – דוב ה"מסורבל בבשר"⁹⁷, ועד שנמשך גם בלשון המדינה – "בער", עד שבכמה מקומות שמו "דובער" נכתב כשם א' (עם ב' אחת)⁹⁸.

יב. ובנוגע לפועל:

בעמדנו בשבת שאכילתה היא מה"טרח" והעבודה של יו"ד כסלו (ערב שבת) – צריכים להוסיף בכל עניני העבודה בקשר עם הגאולה, החל מחגיגת הגאולה ע"י התוועדות חסידית.

וכפי שבודאי התקיימו התוועדויות (בכל מקום לפי ענינו) ביום הגאולה, שבהן קיבלו החלטות טובות להוסיף בכל ג' הקוין דתורה עבודה וגמילות חסדים⁹⁹ (כפי שנוהג ביום שאירע לו נס פרטי); ויש להוסיף בזה "מחיל אל חיל"¹⁰⁰, ועד באופן דבאין ערוך לגמרי, היינו לא רק באופן ד"מי שיש לו מנה רוצה מאתיים וכו"¹⁰¹, אלא באופן ד"עד כי חדל לספור כי אין מספר"¹⁰² – באין ערוך לגמרי¹⁰³.

ונוסף לזה – יש להמשיך את זה גם בימים שלאחרי זה, כי נוסף על עבודת ערב שבת מצד עצמה, הרי היא גם הכנה לה"יאכל בשבת" ולעבודה בימים שלאחרי זה (כמו כל יום, שנוסף לעבודת עצמו, הרי הוא הכנה גם לימים שלאחרי).

ומשבת "מיני" מתברכין כולהו יומין¹⁰⁴, כולל ט"ו כסלו, כאשר "קיימא סיהרא באשלמותא"¹⁰⁵ דחודש כסלו, ומחבר יו"ד כסלו ל"ט כסלו – חג הגאולה דאדמו"ר הזקן, עד לגאולת חנוכה הנמשכת גם בחודש טבת, שבו "הגוף נהנה מן הגוף"¹⁰⁶, הגוף הגשמי דלמטה נהנה מן "הגוף" (האמיתי) דלמעלה – עצמות ומהות¹⁰⁷, ובאופן של הנאה דוקא, ד"כל הנותן בעין יפה הוא נותן"¹⁰⁸. ובפרט ע"י כינוס של בני ישראל, שהוא "הנאה להן והנאה לעולם"¹⁰⁹, ועאכור"כ בהתוועדות של חסידים.

ועד שבאים לגאולתו של נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר ב"י-ג תמוז, בתקופת החמה, שמורה על הפיכת הלעו"ז ע"י גילוי תוקף השמש דקדושה, "שמש"¹¹⁰ (ומגן)

וקיום המצוות; ובהנחה אחרת מובא ענין זה לקמן סט"ו, בנוגע להליכה "מחיל אל חיל" בכל עניני קדושה.

104) זח"ב סג, ב, פח, א.

105) ראה זהר ח"א קנ, רע"א. ח"ב פה, רע"א. רטו, א. ח"ג מ, ב. ועוד. וראה שמור"ר פט"ו, כו.

106) מגילה יג, א.

107) ראה לקו"ש חט"ו ע' 382 ואילך. וש"נ.

108) ראה ב"ב נג, א. סה, א. עא, סע"א. רמב"ם הל' מכירה פכ"ה ה"ד. הל' זכ"י ומתנה פי"א הכ"ב.

109) סנהדרין עא, סע"ב (במשנה).

110) תהלים פד, יב.

97) ראה מגילה יא, א. וש"נ.

98) ראה שיחות: ש"פ ויקרא תשמ"ב (התוועדויות ח"ב ס"ע 1092 ואילך); ש"פ שמות תשמ"ג (שיחות קודש ח"א ע' 721; התוועדויות ח"ב ע' 790). וראה גם שיחות: ש"פ שמות שנה זו; ש"פ חיי שרה תנש"א (דברי משיח ח"א ס"ע 254).

99) ראה אבות פ"א מ"ב.

100) ל' הכתוב – תהלים פד, ח.

101) ראה קה"ר פ"א, יג. פ"ג, י. רמב"ן ובחיי ס"פ חיי שרה. ועוד.

102) ל' הכתוב – מקץ מא, מט.

103) בהנחה אחרת מובא ענין זה לעיל סי"א, בנוגע לנתינת כח מגאולת אדמו"ר האמצעי ללימוד התורה

הוי"ט¹¹¹; עד כפי שנמשך בדרגת חמה, שהיא למטה מענין השמש, ד"חמה" מורה רק על ענין החמימות שבשמש (כמבואר בכמה מקומות¹¹²).

וזה נעשה הכנה לגאולה האמיתית והשלימה ע"י נשיא דורנו, שעל ידו נגאלין כל אנשי הדור, כי הוא נטל על עצמו את האחריות של כל אנשי הדור להביא את הגאולה! וכפי שהכריז שהכל כבר מן המוכן, וצריך להיות רק "עמדו הכן כולכם"¹¹³, ולא נשאר אלא לצחצח את הכפתורים האחרונים¹¹⁴, שהרי ישנם כבר הלבושים והכפתורים וצחצוח הכפתורים¹¹⁵, וצריכים רק להוסיף בהצחצוח (כדי שזה יהי' ע"י מעשינו ועבודתינו), ומשיח בא תיכף ומיד!

והזירו בזה נעשה ע"י כל פעולה של כל יהודי, כפסק דין הרמב"ם¹¹⁶ שע"י מצוה אחת, מחשבה אחת או דיבור אחד או מעשה אחד – ועאכ"כ ע"י התועדות חסידים ("חסידישע פֿארבריינגען") אחת, שעושה רושם¹¹⁷ – מכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות!

יג. ומפרשת "ויצא יעקב . . וילך חרנה" – ירידת הנשמה בגוף (חרן), עד הירידה בגלות – באים לסיום ד"ושבתי בשלום אל בית אבי", עד ל"ויפגעו בו מלאכי אלקים . . ויקרא שם המקום ההוא מחנים" – החיבור דב' מחנות דארץ ישראל וח"ל (צדיקים ובעלי תשובה), הכולל כל המחנות, ע"ד שבט דן "המאסף לכל המחנות"¹¹⁸, התאספות כולם יחד (ואף אחד לא נשאר בגלות ח"י¹¹⁹), והליכתם אל הגאולה.

ואז יהי' המענה (של עשו) על "וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו" (מפני שבעיני יעקב עשו כבר נתברר) – דלאחר ריבוי העבודה במשך כל הדורות, כולל בההשפעה על בני נח בנוגע לקיום ז' מצוות שלהם (כנ"ל ס"ו), כבר נתבררו גם האומות – ומקבלים המענה של עשו על "וישלח יעקב מלאכים" – שגם עשו, מצד דרגתו הוא (ולא רק בעיני יעקב¹²⁰), כבר נתברר, ומוכן ללכת לגאולה.

וכולם יחד הולכים אל הגאולה, ו"כספם וזהבם אתם" (כנ"ל ס"ט), הן העבודה בעיני קדושה (כסף) והן העבודה בבירור אדום (זהב, שמראהו אדום) – שנעשה ע"י יעקב, כפי שגם עשו דלמטה הרגיש (מצד שרשו), ולכן אמר ליעקב "הלעיטני נא מן

(116) הל' תשובה פ"ג ה"ד.

(117) ראה אגרות-קודש אדמו"ר מהור"י צ"ג ע' תיג.

(118) בהעלותך י, כה.

(119) ראה לקו"ש ח"א ע' 1 ואילך.

(120) תולדות כה, ל.

(111) ראה בארוכה לקו"ש ח"י ע' 310 ואילך.

(112) לקו"ש צ"י, ב. אוה"ת בראשית י, ריש ע"ב.

(113) ראה אגרות-קודש אדמו"ר מהור"י צ"ד ריש

ע' רעט. "היום יום" טו טבת.

(114) ראה שיחת שמח"ת תרפ"ט.

(115) ראה סה"מ ד' פרשיות ח"ב ס"ע קצג, ובהנסמן

שם הערה 129.

האדום האדום . . על כן קרא שמו אדום¹²⁰, וע"י יעקב נתברר באופן של "אתכפיא סטרא אחרא"¹²¹, עד לאתהפכא (ע"י התלבשותו ב"בגדי עשו בנה הגדול החמודות"¹²²).

ועד שמגלים השורש דעשו כפי שהוא למעלה מיעקב¹⁹, אחיו (ובנה) הגדול, שע"י מתגלים האורות גדולים דתהו בכלים גדולים דתיקון (כנ"ל ס"ט), עד שגם כלים דתהו נעשים כלים גדולים – בגאולה האמיתית והשלימה, שהיא גם נעשית גאולה גדולה, ועד לגילוי ד"גדול הוי"¹²³, ע"י "לך הוי' הגדולה . . (עד) הממלכה והמתנשא לכל לראש"¹²⁴, דקאי על כתר ומלכות¹²⁵.

ועוד ועיקר – תיכף ומיד ממש, כן יהי רצון, כן יהי רצון.

[אחרי שיחה זו ניגנו "מהרה ישמע"].

– שיחה ג' –

יד. "מפקחין על צרכי ציבור בשבת"¹²⁶:

שבת "מיני" מתברכין כולהו יומין, כולל ובמיוחד יום ה'ט"ו בחודש שבו "קיימא סיהרא באשלמותא" דכל חודש כסלו, כנ"ל (וההכנה לזה ביום י"ד כסלו), ובו צריכים להשלים (בשלימות) את כל עניני חודש כסלו, כולל והחל בקשר עם ההתועדויות דיום הגאולה י"ד כסלו. וא"כ מובן, שאלו שמאיזה סיבה שתהי' לא ערכו התועדות ביום הגאולה, או שביכלתם להתוועד ב"שטורעם" נעלה יותר – יכולים להשלים את זה עד אז.

וכמו כן יש להתחיל את כל ההכנות הדרושות להתועדויות דחג הגאולה י"ט כסלו, שיהיו עם רעש ופרסום ("שטורעם") המתאים, וכמו כן בנוגע לימי החנוכה, ובפרט בימים הקשורים במיוחד עם גאולה דחסידיים וחסידות – נר ג' דחנוכה, או נר ה' דחנוכה (כב' הגירסאות שבזה¹²⁷), כידוע.

ועד לסיום חג החנוכה בחודש טבת, שבו "הגוף נהנה מן הגוף", גוף הגשמי מן הגוף שלמעלה שממנו נמצאו כל הנמצאים¹²⁸; כולל העשירי בטבת, שהרי יהפכו ימים אלו לימים טובים ולמועדים¹²⁹, ויתגלה ש"העשירי יהי' קודש"¹³⁰ ("קודש מילה בגרמי"¹³¹), במהרה בימינו ממש.

(126) ראה שבת קנ, א. טושו"ע (ודאדה"ז) או"ח שש"ו ס"ו (ס"ב).

(127) ראה לקו"ש חכ"ה ע' 399. וש"נ.

(128) רמב"ם הל' יסוה"ת פ"א ה"א.

(129) זכרי' ח, יט. וראה רמב"ם הל' תעניות בסופן.

(130) ל' הכתוב – בחוקותיו, כו, לב. וראה בכורות נח,

ב. זח"ב רעא, א. בחיי ר"פ תרומה.

(131) זח"ג צד, ב.

(121) ראה זח"ב קכח, ב. תניא פכ"ז. לקו"ת ר"פ פקודי. חוקת סה, ב ואילך. ועוד.

(122) תולדות כז, טו. וראה תו"א בשלח סא, ב. ובכ"מ.

(123) תהלים מח, ב. צו, ד. קלה, ה. קמה, ג. ובכ"מ.

(124) דברי הימים א כט, יא.

(125) ראה גם שיחת ש"פ נשא תשמ"ג (שיחות קודש ח"ג ע' 1659. וש"נ; התועדויות ח"ג ע' 1611).

ויהי רצון, שתיכף ומיד ביום זה יבוא משיח צדקנו, עוד קודם תפילת מנחה וההכנות לזה, וקודם המשך התוועדות זו, ובדרך ממילא העשירי בטבת יהי' גם יו"ט (ע"ד פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר הידוע¹³² ב"לשנה הבאה בירושלים", שהגאולה באה תיכף ומיד עכשיו, כך שבדרך ממילא נהי' "לשנה הבאה בירושלים").

ובפרט שכבר לפני שלושים-ארבעים הכריז נשיא דורנו "עמדו הכן כולכם", ולא נשאר אלא לצחצח את הכפתורים, ועכשיו בודאי גמרו כבר גם לצחצח את הכפתורים, ועשו כבר די והותר! ועד שכבר עולה על גדותיו ונשפך החוצה, כלשון הכתוב¹³³ (והביאו הרמב"ם בסיום הלכות משיח¹³⁴) "כמים לים מכסים".

טו. כאן המקום שאלו שהגישו משקה יעלו מלמטה למעלה ויכריזו ויסבירו במה המדובר, ומהם יראו וכן יעשו, כולל ובעיקר – שזה יעודד כל אחד להוסיף בהחלטות טובות, ובמיוחד – לערוך התוועדויות בימים אלו וכו', כנ"ל.

ועד באופן של עלי' – "ילכו מחיל אל חיל"¹⁰⁰ בכל עניני טוב וקדושה, עד שנעשה "כמים לים מכסים", כהוספת הרמב"ם בסוף ספרו (לגבי מ"ש בהלכות תשובה¹³⁵ רק "ומלאה הארץ דעה את ה"¹³⁶), כי בסוף ספרו, בהלכות מלכים ומלחמותיהם, מדובר אודות משיח צדקנו, שלאחר ש"ילחום מלחמת ה' וינצח" והוא "משיח ודאי", ויבנה את בית המקדש במקומו¹³⁷, נזכה לשלימות הגילוי ד"כמים לים מכסים".

ובזה מיתוסף ע"י עבודתם של בני ישראל, כולל – אלו שהגישו את המשקה, שיעלו וישמחו את הקהל, ויעלו "מחיל אל חיל" כולל בענין ד"כמים לים מכסים" (שגם בזה ישנן דרגות), עד אין סוף ועד אין קץ, עד עצמות ומהות.

[אחרי חלוקת המשקה התחיל לנגן את ניגון ההקפות לאביו הרלווי"צ ז"ל. אח"כ הורה לש"ץ שי' לנגן "יהי רצון . . שיבנה ביהמ"ק". אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה.]

ההתוועדות הסתיימה בשעה 3:20 לערך].

(135) פ"ט ה"ב.

(136) ראה בכ"ז שיחת ש"פ חיי שרה שנה זו (ס"ט).
וש"ב.

(137) רמב"ם הל' מלכים פי"א ה"ד.

(132) ראה סה"ש תש"ה ריש ע' 83.

(133) ישע"י יא, ט.

(134) הל' מלכים פי"ב ה"ה.

יומן

• יום שבת קודש פרשת

• ויצא, י"א כסלו •

כ"ק אדמו"ר שליט"א אירד להתוועדות
בשעה 1:30.

אחרי שבירך על היין, ניגן הקהל
"פדה בשלום". אח"כ פתח כ"ק אדמו"ר
שליט"א בשיחה הראשונה, שארכה
כמעט שעה, והיתה הארוכה מבין כל
השיחות.

את השיחה פתח בענין ד"מעשה
אבות סימן לבנים", היינו שמעשיהם
של האבות מהוים סימן ונתינת כח
לעבודתם של בני" בכל הדורות, וביאר
שענין זה מודגש במיוחד אצל יעקב,
שהרי "אברהם יצא ממנו ישמעאל"
ועד"ז "יצחק יצא ממנו עשו", ואילו
ביעקב "בחיר שבאבות" היתה "מטתו
שלימה". וההוראה מזה: כשעבודת ה'
היא באופן של אהבה בלבד (כאברהם)
או באופן של גבורה בלבד (כיצחק), אזי
כשיש ענין בלתי רצוי, יש לדחות אותו
("יצא ממנו"), משא"כ כשהעבודה היא
באותו אופן של יעקב, אזי גם כשיש
ענין בלתי רצוי, מעלים אותו לקדושה,
וכפי שמצינו שיעקב גר בחרן, ויתירה
מזו - במצרים, שהיתה "ערות הארץ"
וכו', ואעפ"כ פעל שם בירור ועלי, ע"ד
המעלה דבעלי תשובה ש"אפילו צדיקים
גמורים אינם יכולים לעמוד שם".

אחרי שיחה זו ניגנו ניגון שמח,
וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השיה
בתנועות ראשו הק'.

בשיחה ב' דיבר על יו"ד כסלו, יום
גאולתו של אדמו"ר האמצעי, שחל

השנה ביום שישי האחרון, וע"פ הכלל
ש"מי שטרח בערב יאכל בשבת", מובן
הקשר של יו"ד כסלו לשבת זו. בהמשך
אמר שגאולת אדמו"ר האמצעי היתה
גאולת כל החסידות (כמו י"ט כסלו),
ועד"ז אדמו"ר הצ"צ הי' במאסר לכמה
ימים או שעות, וכשנגאל ניתן לו
התואר "אזרח נכבד לדורותיו" (ובשפת
המדינה: "פּאַטאַמסטווייעני פּאַטשאַטני
גראַזשדאַנין") ע"י מדינת רוסיה. וההוראה
מזה: שמוטל על כ"א לקיים תומ"צ
באופן של "גאולה" לגבי מה שהי' עד
עכשיו, ובפרט ע"י התוועדות חסידית
שבדאי התקיימה ביום שישי האחרון,
שיש להמשיך אותה גם בימים הקרובים.
וכמו כן יש לערות התוועדויות גם בי"ט
כסלו וימי החנוכה, וכל זה נעשה הכנה
לגאולה האמיתית והשלימה ע"י נשיא
דורנו, שנטל על עצמו את האחריות של
כל אנשי הדור להביא את הגאולה!

בין הדברים התבטא באומרו שהכל
מוכן לגאולה, גם צחצוח הכפתורים,
ונשאר רק מחשבה א' או דיבור א'
או מעשה א', ועאכו"כ "א' חסידישע
פאַרבריינגען", שעושה רושם.

אחרי שיחה זו ניגנו "מהרה ישמע".

בשיחה ג' אמר ש"מפקחין על צרכי
ציבור בשבת", ולכן כאן המקום לעורר
שאלו שלא השתתפו בהתוועדות של יו"ד
כסלו, או אפילו אלו שעשו התוועדות
אלא שלא הי' עם כל ה"שטורעם"
- שיעשו התוועדות בט"ו כסלו כדי
להשלים את מה שהחסירו, ועד"ז יש
להתחזק בנוגע להכנות להתוועדויות
של י"ט כסלו וימי החנוכה.

שליט"א לנגן בעוז את ניגון ההקפות לאביו הרלוי"צ ז"ל, והקהל המשיך ביתר שאת ויתר עוז.

אח"כ הורה כ"ק אדמו"ר שליט"א לחזן ר' משה שי' טלישבסקי לנגן "יהי רצון . . שיבנה ביהמ"ק", ולאחר מכן הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה.

ההתוועדות הסתיימה בשעה 3:20.

יצוין כי דיבורו של כ"ק אדמו"ר שליט"א בשעת ההתוועדות הי' בקול, ובמיוחד בשיחה הראשונה, ובנוסף לזה הי' שקט מוחלט וחוסר דחיפות, שהועילו.

לאחר מכן הורה כ"ק אדמו"ר שליט"א לאלו שהכניסו בקבוקי משקה שיכריזו על הענינים שבכוונתם לעשות, ומהם יראו וכן יעשו.

אחרי שיחה זו החל כ"ק אדמו"ר שליט"א בחלוקת בקבוקי המשקה. הריל"ג העמיד 9 בקבוקים, וכ"ק אדמו"ר שליט"א מזג מגביעו לתוכם.

ראשון הלוקחים הי' ר' זלמן שי' אבלסקי, שהכריז על התוועדות שיעשה בימים הקרובים במוסקבה ובקשינוב ועוד! (זו הפעם הראשונה שמכריזים על התוועדות ברוסי').

בסיום החלוקה, החל כ"ק אדמו"ר

ר"ד מחלוקת הדולרים

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "השי"ת יברך אותך".

הנ"ל: יש בינינו יחסים מאוד נעימים. כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אבל זה צריך לגדול, כמו שכל הדברים הטובים גדלים".

הנ"ל: הבנק עושה מאוד טוב בניו יורק.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "כן, בשורות טובות".

הנ"ל ביקש ברכה בעניניו הפרטיים, וכ"ק אדמו"ר שליט"א בירכו, ונתן לו דולר נוסף באומרו: "מנה כפולה, בשורות טובות, הצלחה רבה", ואח"כ נתן לו דולר שלישי באומרו: "זהו בשביל מנה כפולה של כל הדברים הטובים".

לאשתו של הנ"ל נתן דולר נוסף, ואז פנה לבעלה ושאל: "יש לך קופת צדקה

יום ראשון, י"ב כסלו

• ר' יוסף הלוי שי' וויינברג הציג כמה מהמשתתפים ב"דינער" המתקיים הערב לטובת ישיבת תומכי תמימים.

כשעבר הבנקאי מר אדמונד שי' ספדי, נישק הלה את ידו הק' של כ"ק אדמו"ר שליט"א, וכ"ק אדמו"ר שליט"א חיך חיך רחב באומרו: "ברכה והצלחה, בשורות טובות".

הנ"ל: לרגל התחלת היובל החדש לשיבת תות"ל, אני מבטיח הערב מיליון דולר.

כ"ק אדמו"ר שליט"א (באנגלית): "אני שמח מאוד לשמוע זאת. והשי"ת יברך אותך שבפעם הבאה תבטיח לפחות פי שנים, והוא יספק לך חמש פעמים ככה".

הנ"ל: תודה רבה.

- בבנק שלך ג"כ? זה דבר טוב שיהי' קופת צדקה".
- הנ"ל: כן.
- כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לו דולר רביעי באומרו: "אז תניח את זה בקופת הצדקה של הבנק שלך".
- הנ"ל הציגו את בנם, ור' יוסף וויינברג אמר שהוא מכובד בתואר "איש השנה".
- כ"ק אדמו"ר שליט"א: "השי"ת יברך אותך. תנסה לעשות יותר טוב מאביך".
- הנ"ל: אני אעשה יותר טוב.
- כ"ק אדמו"ר שליט"א פנה לאבא באומרו: "אתה צריך לפחד ממנו... תודה רבה".
- אח"כ הציגו את בתם ובעלה המתגוררים בז'נבה, שווייץ. לבת נתן דולר נוסף באומרו: "הצלחה רבה", וכן לבעלה נתן דולר נוסף, ואז שאל: "הם כולם משתתפים בדינער היום?".
- מר ספדי: כן.
- כ"ק אדמו"ר שליט"א: "תודה רבה. יש לנו שליח בז'נבה ג"כ, כנראה אתם מכירים אותו".
- הבן: כן, הרב מענדל פבזנר, אנחנו מכירים אותו, ונותנים לו תמיכה טובה.
- כ"ק אדמו"ר שליט"א: "תודה רבה".
- אח"כ הציג מר ספדי את בנו הצעיר יותר המנהל את הבנק בברזיל, וכ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לו דולר נוסף באומרו: "זהו בשביל ברזיל. יש לך קופת צדקה בבנק שלך בברזיל ג"כ?".
- אביו של הנ"ל הורה לו שלא יערבב בין השטרות, ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אבל זה לא חשוב, העיקר הוא שיהי' לא פחות כסף מאשר דולר
- אחד".
- מר ספדי הציג את היועץ שלו, ושאל את כ"ק אדמו"ר שליט"א האם זוכר אותו מהפעם הקודמת שהי' כאן.
- כ"ק אדמו"ר שליט"א: "לפני הרבה זמן".
- הנ"ל: כן, כשבאנו לפתוח את הבנק בניו יורק. והרבי אמר לי שהוא יסייע לי רבות, ושהי' יעזור לי דרכו, כי הוא היועץ שלי.
- כ"ק אדמו"ר שליט"א: "והברכה שלי התקיימה?".
- הנ"ל: בודאי!
- כ"ק אדמו"ר שליט"א (בחיוך): "בודאי", ופנה ליועץ באומרו: "זה תלוי בך... אזי תעשה עוד יותר טוב בתקופה הבאה".
- היועץ: אני אעשה כמיטב יכולתי.
- כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אין אַ גוטן אופן!".
- הנ"ל: תודה רבה.
- כ"ק אדמו"ר שליט"א: "צו געזונט".
- ר' יוסף וויינברג הציג את החזן המפורסם ר' יוסף שי' מלובני, וכ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לו דולר נוסף באומרו: "כבד את הוי' מגרוגך. אין נביא שטייט 'כבד את הוי' מהונך', אָבער חז"ל טייטשן אַז דאָס מיינט מגרוגך. במילא – אויב איך וואָלט געוואָלט, ווייס איך ניט צי איך וואָלט דאָס קאָנען מקיים זיין, צי דער עולם וועט זיך ניט פאָנאָנדערלויפן... אָבער בשעת איר וועט זינגען, קומט דאָך אין דעם צו.

(1) = "באופן טוב".

(2) = "לברייאות" (בבקשה).

ולסייעתא דשמיא.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לו דולר נוסף באומר: "אָט אָפּגעבן פאַר עם אויף צדקה. זיי זאָגן אַז די אָטיסטיק זיינען – ניט דער פּשט אַז זיי האָבן מיט קיינעם קיין שייכות ניט; זיי האָבן מיט מענטשן קיין שייכות ניט, אָבער מיטן אויבערשטן איז זייער שייכות פונקט ווי באַ אנדערע, און נאָך מערער, ווייל זיי זיינען ניט פאַרנומען מיט מענטשן, נאָר זיי [זיינען] פאַרנומען מיטן אויבערשטן".⁸

הנ"ל: מעניין, פעם לימדתי אותו כיצד לומר ברכה, והוא אמר זאת.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "האָט יאָ געזאָגט?".⁹

הנ"ל: כן. והוא גם מחזיק חזק את הד' כנפות שלו.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "ער האָט אַ צדקה פּושקע באַ זיך אין צימער?".¹⁰

הנ"ל: לא.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "איז, קאָנט איר דאָרט אַריינשטעלן?".¹¹

הנ"ל: בסדר, נקבע שם קופת צדקה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "מסתמא איז דאָס אַ זאָך וואָס יעדערער ערלויבט דאָרט, און דאָס זאָל זיין אַ מעלה פאַר עם, דערנאָך בשעת מ'וועט קומען עם באַזוכן, וועט דאָס דערמאָנען די וואָס

(8) = "הנה תן בשבילו לצדקה. אומרים שהאוטיסטים הם – אין הפשט שאין להם שייכות עם אף אחד; אין להם שייכות עם אנשים, אבל עם הקב"ה שייכותם היא בדיוק כמו אצל אחרים, ויותר מזה, כי הם לא מתעסקים עם אנשים, אלא הם עסוקים עם הקב"ה".

(9) = [הוא] כן אמר?".

(10) = "יש לו קופת צדקה אצלו בחדר?".

(11) = "אתה יכול לקבוע שם?".

נו, זאָל צוקומען אין זיי ווי דו דאַרפסט אויכעט".³

הנ"ל: ביחד עם ברכתו של הרבי זה תמיד יותר טוב...

הנ"ל הציג את בנו, הלומד להיות דוקטור בשיבה-יוניברסיטי.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לבן דולר נוסף, ושאל: "אַ דאָקטאָר – אַ רופא חולים?".⁴

הנ"ל: בעזרת ה'.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "יע, איר ווייסט דאָך – אין רפואה איז דאָ גאָר אַ סדר אַז מ'פירט – שטעלט אַיין אַזאַ מין רפואה אַז מ'ווערט לכתחילה ניט קראַנק; preventive".⁵

הנ"ל: יש לנו בן נוסף, שלצערו אינו בריא; הוא אוטיסט.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אָטיסטיק. ווי אַלט איז ער איצטער?".⁶

הנ"ל: בן 22, בקרוב יהי' בן 23.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "און ביז איצטער...?".⁷

הנ"ל: הוא נמצא באנגלי', במוסד מיוחד, מוסד יהודי. אף פעם לא הבאנו אותו לאמריקה. אבל הוא זקוק לברכה

(3) = "כבד את הוי' מגרונו. בנביא כתוב 'כבד את הוי' מהנוך', אבל חז"ל מפרשים שהכוונה מגרונו. במילא – אם אני הייתי [עושה זאת], איני יודע אם הייתי יכול לקיים זאת, אם הקהל לא יברח... אבל כאשר אתה תשיר, מיתוסף בזה. נו, שיתוסף בהם כפי שאתה צריך ג"כ".

(4) = "דוקטור – רופא חולים?".

(5) = "כן, אתה הרי יודע – ברפואה יש סדר שנהגים – שמכניסים רפואה כזו שמלכתחילה לא נעשים חולים, [רפואה] מונעת".

(6) = "אוטיסטי. בן כמה הוא עכשיו?".

(7) = "ועד עכשיו...?".

באזוכן עם אז מ'דארף געבן צדקה¹².
הנ"ל: נעשה את זה, אנחנו גוסעים
לשם אי"ה. תודה רבה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "בשורות
טובות, און אַ פריילעכען חנוכה¹³.
בשורות טובות"¹⁴.

---

(13) = וחנוכה שמח.

(14) ההמשך לזה - ראה ר"ד מחלוקת הדולרים ד'
תמוז תנש"א (דברי משיח ח"ד ס"ע 340-341).

---

(12) = "מן הסתם זהו דבר שכל אחד מרשה שם. וזו
תהי' מעלה בשבילו, ואח"כ כאשר יבואו לבקרו, זה
יזכיר לאלו שמבקרים אותו שצריך לתת צדקה".

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות

חיילי בית דוד

תלמידי התמימים השוהים
ב-770 – בית חיינו – בית משיח
להצלחה רבה ומופלגה בכל עניניהם
מתוך הרחבה ומנוחת הנפש
לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
ובפרט בהענין הכי עיקרי שהזמן גרמא
בקבלת פני משיח צדקנו – כ"ק אדמו"ר שליט"א
יחד עם כל בני ישראל שליט"א בכל מושבותיהם
תיכף ומייד ממ"ש, נאוו!

•

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מהרה יגלה אכ"ר
יה"ר שיראה רוב נחת מתלמידיו,
חסידיו ושלוחיו ומכלל ישראל
ותיכף ומייד ממ"ש נראה בעיני בשר
בקיום נבואתו העיקרית – בשורת הגאולה –
"לאלתר לגאולה" ו"הנה זה משיח בא"
ובעגלא דידן יתגלה לעין כל
ויוליכנו קוממיות לארצנו הק'
ויבנה ביהמ"ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל
בגאולה האמיתית והשלימה
נאו מייד ממ"ש ממש!